

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/472/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

189/2017. (VII. 27.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ törvényes képviseletében édesapja 2016. november 23-án előterjesztett **panaszát** a 2017. július 27-én megtartott zárt ülésén – a távollévő dr. Wildner Domonkos előadó testületi tag írásbeli előterjesztése nyomán – hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) panaszügyben illetékes kerületi rendőrkapitányságának – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedés nem történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos törvényes képviselője a fiával szemben 2016. november 3. napján történt rendőri intézkedés miatt 2017. november 23-án a BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányságon terjesztette elő panaszát, majd 2017. január 3-án úgy nyilatkozott, hogy azt a Testület vizsgálja ki. A BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányság vezetője 2017. február 17-ei keltezéssel továbbította a panaszt és a rendőrségi iratokat a Testülethez.

I.

A panaszbeadvány szerint 2016. november 3-án 16 óra 30 perc körül Budapesten, a P. úton működő benzinkútnál megállítottak a rendőrök – akiknek nevét és azonosító számát a panaszos megjegyezte – egy személygépkocsit közúti ellenőrzés céljából. A gépkocsiban két utas volt, közülük az egyik a panaszos, aki a jobb első ülésen utazott.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A gépkocsi vezetőjét intézkedés alá vonták, amelynek során kiderült, hogy a járműnek nincs érvényes felelősségbiztosítása, illetve a vezetőnek nincs érvényes vezetői engedélye. A tények tisztázását követően a rendőrök megkérdezték, hogy az utasok közül van-e bárkinek érvényes vezetői engedélye. A panaszos azt válaszolta, hogy neki van. A rendőrök erre a panaszost akarták 25.000 forint helyszíni bírsággal sújtani azzal az indokkal, hogy neki volt vezetői engedélye, és tudomással bírt arról, hogy a vezető nem rendelkezett azzal, ezért a panaszosnak kellett volna vezetnie.

A gépkocsi egyébként nem a panaszos tulajdona, hanem egy harmadik személyé, akitől kölcsön kapta azt a vezető. A panaszos továbbá nem tudott arról, hogy a járművezetőnek nincs vezetői engedélye, ugyanis csak látásból ismerik egymást, egy alkalmi építőipari munkát végeztek együtt az említett napon. A panaszos nem fogadta el a helyszíni bírságot, és ezeket a körülményeket elmondta a rendőröknek. A rendőrök közölték, hogy feljelentik őt, és majd, ha idézésre kerül sor, az eljárás során elmagyarázzák neki, „hogyan is van ez”. A rendőrök elmondták azt is, hogy „baráti viszonyt ápolnak a közrendvédelmi osztály vezetőjével”. A panaszos törvényes képviselőjének álláspontja szerint a rendőrök ezzel a kijelentéssel azt akarták hangsúlyozni, hogy bármit megtehetnek.

II.

A Testület részére a panaszbeadvánnyal egyidejűleg a rendőrségi dokumentumokat is továbbította a rendőrség, amelyből a tényállás pontosabban megismerhető volt.

1) A rendőrségi iratok alapján megállapítható, hogy 2016. november 3-án a BRFK egyik kerületi rendőrkapitánysága Rendészeti Osztály Járőr Alosztályának két rendőre: egy c. r. törzsőrmester és egy r. őrmester intézkedett a panaszossal szemben.

2) A BRFK eljáró kerületi rendőrkapitányságának az „Intézkedés leírása” elnevezésű dokumentuma az alábbiakat tartalmazza.

2016. november 3-án 16 óra 5 perckor a c. r. törzsőrmester és r. őrmester a Budapest, P. út 2. szám alatt ellenőrizte a jármű utasait. A jármű vezetőjével szemben alkoholszondát alkalmaztak, negatív eredménnyel. A jármű jogszerű használatának ellenőrzését, igazoltatást és a vezető priorálását hajtották végre.

A dokumentum szerint rendőri intézkedés alá csak a járművezetőt, T. Zs.-t vonták.

3) A r. őrmester 2016. november 3-án szabálysértési feljelentést tett a gépkocsiveetővel, T. Zs.-vel szemben a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 4. §-ának (2) bekezdés a) pontjába ütköző és a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 220. §-a szerint minősülő, engedély nélküli vezetés szabálysértésének elkövetése miatt.

A feljelentés szerint 2016. november 3-án 8 órától 20 óráig a rendőr gépkocsizó járőrszolgálatot látott el. Szolgálatát teljesítése során, 16 óra 5 perckor a Budapest, P. út 2. számnál megállította és ellenőrzés alá vonta a J. út irányából a Z. utca irányába közlekedő gépkocsit. Annak vezetőjét személyazonossága igazolására szólította fel, aminek eleget tett a személyazonosító igazolvány átadásával, illetve átadta a gépkocsi forgalmi engedélyét is. A vezető elmondta, hogy vezetői engedéllyel nem rendelkezik.

Ezt követően az EDR WAP rendszeren, illetve a Központon keresztül a r. őrmester a körözési rendszerben ellenőrizte a járművezetőt, illetve a gépkocsit, amelyben nem szerepeltek. Megállapította továbbá, hogy a vezető járművezetéstől eltiltás hatálya alatt nem áll. Ezt követően közölte a járművezetővel, hogy az általa elkövetett engedély nélküli vezetés szabálysértése miatt vele szemben feljelentést tesz, amit megértett és tudomásul vett. A vezető a szabálysértés tényét elismerte.

A járművezető a rendőr kérdésére elmondta, hogy a jármű egy másik személy (B. B.) tulajdona, amit aznap kölcsönként tőle. A vezető a személyi körülményeiről nem nyilatkozott, szabálysértési nyilatkozatot nem töltött ki.

A r. őrmester a szabálysértési feljelentésben megjegyezte, hogy a gépkocsiban utazott a panaszos (adatai a feljelentésben szerepelnek), aki érvényes vezetői engedéllyel rendelkezik. A panaszos elmondta, hogy nem volt tudomása arról, hogy a vezető nem rendelkezik vezetői engedéllyel.

A rendőri intézkedést követően a r. őrmester közölte a járművezetővel, hogy a gépkocsival nem közlekedhet tovább, azt zárja le, vagy ha a panaszosnak az indítókulcsot átadja, akkor ő továbbvezethet.

A járművezetőt a rendőr szóban tájékoztatta a rendőri intézkedéssel szembeni panasztételi lehetőségről, amit megértett és tudomásul vett; panasszal nem kívánt élni.

Az intézkedésben részt vett a c. r. törzsőrmester is.

4) Az intézkedő r. őrmester jelentést készített a panaszolt rendőri intézkedés részleteiről.

A jelentés szerint a gépkocsiban három személy utazott. A gépkocsi vezetőjét a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatás alá vonta, aki annak eleget tett a személyazonosító igazolványa átadásával, és elmondta, hogy vezetői engedéllyel nem rendelkezik. A rendőr kérdésére a vezető elmondta, hogy a jobb első ülésen utazó panaszos vezetői engedéllyel rendelkezik. A rendőr megkérdezte a vezetőt, hogy a gépkocsi kinek a tulajdonában áll, aki a panaszosra tekintett, és elmondta, hogy barátjától kapta kölcsön.

A r. őrmester ezt követően a panaszost is igazolásra szólította fel az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján. A panaszos a felszólításnak a vezetői engedélye átadásával eleget tett. A rendőr közölte a panaszossal, hogy mivel elkövette a KRESZ 4. §-ának (2) bekezdésébe ütköző és a Szabs. tv. 220. §-a aszerint minősülő szabálysértést, ezért vele szemben helyszíni bírságot fog alkalmazni. Ezt követően a panaszos közölte, hogy valóban rendelkezik vezetői engedéllyel, de nem volt tudomása arról, hogy a járművet vezetőnek nincs vezetői engedélye.

A rendőr ellenőrizte a járművezetőt, illetve a gépkocsit, a körözési rendszerben, amelyben nem szerepeltek, továbbá a vezető járművezetéstől eltiltás hatálya alatt nem áll. Megállapította továbbá, hogy a gépkocsi nem a panaszos tulajdonát képezi, hanem B. B.-é.

Ezt követően közölte a r. őrmester a járművezetővel és a panaszossal, hogy a gépkocsi tulajdonosával és vezetőjével szemben szabálysértési feljelentés szankciót alkalmaz.

A r. őrmester jelentésében megjegyezte, hogy a panaszos a rendőri intézkedés alatt végéig telefonált.

A rendőrök beültek a szolgálati gépkocsiba, és EDR rádión keresztül jelentést tettek a szolgálatirányító parancsnoknak. Erre azért volt szükség, mivel a P. úton levő gépjármű forgalom miatt a rádióforgalmazást alig lehetett érteni.

A rendőri intézkedésről való visszajelentést követően a panaszos – aki még ekkor is telefonált – a szolgálati gépjármű jobb oldali első ajtajához lépett, majd közölte, hogy édesapjával beszél, aki „személyes jó barátja a ... kerületi Közrendvédelmi Osztály vezetőjének”, a rendőrök „az intézkedés miatt még rosszul járhatnak”. Ezt követően a c. r. törzsőrmester elmondta, hogy ők is ismerik az osztályvezetőt, mivel a szolgálati előjárójuk. A panaszos ezután felírta a rendőrök nevét és azonosító számát.

A járművezető és a panaszos okmányait visszaadták, és a r. őrmester közölte a járművezetővel, hogy ellene és a gépkocsi tulajdonosával szemben szabálysértési feljelentés készül.

A panaszossal szemben az igazolásra való felszólításon kívül más rendőri intézkedés nem történt, míg a hátul utazó másik utast nem vonták intézkedés alá.

5) A BRFK eljáró kerületi rendőrkapitánysága Rendészeti Osztály Járőr Alosztály vezetője parancsnoki kivizsgálást tartott.

A dokumentum azt tartalmazza, hogy a járművet azért állították meg, mert a járőr külső észlelése szerint annak műszaki állapotával kapcsolatban műszaki hiányosságok állhattak fenn. Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5. §-ának (1) bekezdése alapján intézkedés alá vonták a járművezetőt, és az intézkedés céljának megjelölésével, az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján őt személyazonosságának igazolására szólították fel. A személyazonosító igazolványa felmutatásával, és a járműforgalmi engedélyének átadásával a felszólításnak eleget tett. Vezetői engedélyt azért nem tudott átadni, mivel azzal soha nem rendelkezett. A feltett kérdésre, hogy az utasok közül valaki rendelkezik-e érvényes vezetői engedéllyel, a vezető azt válaszolta, hogy a panaszos rendelkezik azzal.

A következő kérdésre, miszerint kinek a tulajdonában áll a jármű, a járművezető a jobb első ülésen helyet foglaló panaszosra tekintett, majd még mindig őt nézve azt felelte, hogy a barátjáé. Ekkor – a vázolt szituációra tekintettel – a járőr önhibáján kívül abba a téves feltevésbe került, hogy a jármű tulajdonosa a panaszos, aki úgy adta át a járművet vezetésre, hogy tudatában volt annak, a járművezető nem rendelkezik vezetői engedéllyel.

A panaszost ezt követően a járőr az Rtv. 29. §-a alapján igazolásra szólította fel, aminek eleget tett. A járőr egyben jelezte a panaszos felé, hogy cselekménye folytán – figyelemmel a Szabs. tv. 220. §-ában és a KRESZ 4. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra – őt helyszíni bírsággal fogja sújtani. A panaszos előadta, hogy valóban rendelkezik vezetői engedéllyel, azonban arról nem volt tudomása, hogy a járművezetőnek nincs, és nem jelezte a járőr felé, hogy nem ő a jármű tulajdonosa. A szituációból nem derült ki a járőr számára, hogy a tulajdonos személyét illetően, önhibáján kívül, tévedésben van.

A rendőrök azután a személyeket és a járművet a nyilvántartásokban ellenőrizték, és ekkor állapították meg, hogy a jármű nem a panaszos tulajdonában van, így vele szemben intézkedési kötelezettsége nincs.

A járőr a Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése alapján – figyelemmel arra, hogy a fix összegű helyszíni bírsággal sújtható engedély nélküli vezetés szabálysértése mellett a járművezetőt korábban már több alkalommal sújtotta rendőr helyszíni bírsággal, továbbá, hogy a törvényi cél elérése érdekében a jövőben az elkövető tartózkodjon hasonló cselekmények újbóli elkövetésétől – az intézkedő rendőrök a vezetővel közölték, hogy vele szemben szabálysértési eljárást kezdeményeznek. A járőr a panaszos irányába is jelezte az intézkedés lezárását, aki azonban folyamatosan telefonált.

A parancsnoki kivizsgálás során végzett ellenőrzés szerint a járművezetőt 2016-ban három esetben sújtották helyszíni bírsággal engedély nélküli vezetés szabálysértésének elkövetése miatt, amely adatok alátámasztják azt, hogy a jogellenes és veszélyes cselekménytől a visszatartást a szabálysértési eljárásban kiszabható járművezetéstől eltiltás alkalmazása hozhatja csak meg. A feljelentett személy a helyszínen nem nyilatkozott személyes és anyagi körülményeiről, az arról szóló nyilatkozatot nem töltötte ki, nem írta alá. Az általa elkövetett cselekményt elismerte, panasszal nem kívánt élni az intézkedés ellen.

Ezt követően a járőr beült a szolgálati járműbe, mert az intézkedésről szeretett volna visszajelteni a BRFK Tevékenységirányítási Központ a Központ ügyeletesének. Ekkor lépett oda a szolgálati jármű jobb oldali nyitott első ajtajához a panaszos. A szóváltást, illetve azt, hogy a járőrök nevét és jelvéyszámát a panaszos rögzítette a parancsnoki kivizsgálásról szóló jelentés az Állásfoglalás II. rész 4) pontjában ismertetettel azonos módon tartalmazza. A panaszos jelezte, hogy panasszal fog élni az intézkedést illetően.

Az intézkedés befejezését követően visszaadták az ellenőrzött okmányokat, és ismételten közölték a vezetővel, hogy szabálysértési feljelentést kezdeményeznek ellene.

A panaszos irányába a járőr az igazoltatáson kívül más intézkedést nem fogantatosított, „a rendőri közlésekből [a panaszosnak] egyértelművé kellett volna válnia, hogy vele szemben a járőr nem fog intézkedést kezdeményezni”.

A gépkocsi hátsó ülésén helyet foglaló harmadik személyt nem vonták intézkedés alá, azonban ő a járműből kiszállt, az intézkedés során elhangzottakat hallhatta, azokat alátámaszthatja.

A járőrszolgálati alosztályvezető a kivizsgálás során rendelkezésére álló, az intézkedő rendőrök által készített szabálysértési feljelentés, valamint a közigazgatási eljárásban meghallgatott személyek elmondása alapján megállapította, hogy a lefolytatott rendőri intézkedések az arányossági követelményeknek megfeleltek, a törvényi cél elérését szem előtt tartották. A rendőri fellépés és intézkedés jogszerű, szakszerű, indokolt, valamint arányos volt.

III.

A panaszos törvényes képviselője sérelmezte egyrészt azt, hogy a rendőrök először a panaszost akarták helyszíni bírsággal sújtani, illetve azt közölték, hogy majd a szabálysértési eljárás során magyarázzák el a panaszosnak a dolgokat. Panaszolta továbbá, hogy a rendőrök hivatali helyzetüket hangsúlyozva fölényesen viselkedtek.

Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének VI. cikkében foglalt személyes**

adatok védelméhez, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) a) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrségnek keletkezett-e intézkedési kötelezettsége a panaszolt esetben.

A panaszbeadvány és a rendőrségi dokumentumok egyezően azt tartalmazzák, hogy a rendőri intézkedésre közúti ellenőrzés keretében került sor: megállították a személygépkocsit, amiben a panaszos utasként közlekedett és annak vezetőjét igazoltatás alá vonták. A járművezetőnek nem volt érvényes vezetői engedélye, továbbá más tulajdonában álló gépkocsit vezetett. Egyezés mutatkozik abban is, hogy a panaszost akarták helyszíni bírsággal sújtani az engedély nélküli vezetés szabálysértése miatt, mert vezetői engedélye neki volt.

A panaszbeadványból nem derül ki, de a rendőrségi iratokban szerepel, hogy az intézkedő rendőrjárőr, amikor a vezetőtől rákérdezett, hogy kinek a tulajdona a gépkocsi, azt felelte – miközben a panaszosra nézett –, hogy a barátjáé, ami a rendőrt megtévesztette. Még a helyszínen tisztázták azonban a tulajdoni jogviszonyt, és a nyilvántartásból kiderült, hogy egy harmadik személyé a jármű.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 2. és 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében, illetve közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

Az Rtv. 13. §-a szerint továbbá a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-a továbbá úgy rendelkezik, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz. A szóbeli figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetését elismerő személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására.

A KRESZ a járművezetés személyi feltételei között (4. §) meghatározza, hogy ki vezethet járművet: aki a) a jármű vezetésére jogszabályban meghatározott, érvényes engedéllyel rendelkezik, és a jármű vezetésétől eltiltva nincs; b) a jármű biztonságos vezetésére képes állapotban van, továbbá c) a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt nem áll, és szervezetében nincs szesz ital fogyasztásából származó alkohol. A jármű vezetését az üzemben tartó nem engedheti meg, illetőleg a vezető nem engedheti át olyan személynek, aki a felsorolt feltételeknek nem felel meg.

A Szabs. tv. 220. §-a szerint az, aki vasúti járművet, légi járművet, gépi meghajtású vízi járművet, úszó munkagépet, illetőleg a közúti forgalomban olyan gépi meghajtású járművet vezet, amelynek vezetésére hatósági engedéllyel nem rendelkezik, továbbá aki e járművek vezetését ilyen személynek átengedi, szabálysértést követ el.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem

veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

Erre a kérdésre Testület egyértelmű igennel felelt. A rendőrök a kéréses járművet külsőleg úgy ítélték meg, hogy annak műszaki állapota kérdéses, ezért intézkedés alá vonták a vezetőt. Annak során derült fény arra, hogy a személy a jármű vezetésére jogszabályban meghatározott, érvényes engedéllyel nem rendelkezett, ami megalapozta az említett szabálysértést.

A Testület megítélése szerint a közúti ellenőrzés, illetve annak során a jogellenes cselekmény észlelése olyan körülmény, amely a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

b) A gépjármű vezetőjével szembeni intézkedés során az utasként közlekedő panaszost is intézkedés alá vonták. Ennek jogszerűsége és indokoltsága kapcsán a Testület az alábbi megállapításokat tette.

A panaszbeadvány szerint, amikor a panaszos rendőri kérdésre elmondta, hogy van vezetői engedélye, helyszíni bírsággal akarták sújtani, mert a panaszos tudomással bírt arról, hogy a vezetőnek nem volt, és ezért neki kellett volna vezetnie.

A rendőrségi dokumentumok közül a szabálysértési feljelentésben csupán annyi szerepel, hogy a panaszosnak van érvényes vezetői engedélye, és nem volt tudomása arról, hogy a vezető nem rendelkezett azzal. A járművezetőnek a rendőr azt mondta, hogy nem közlekedhet tovább a gépkocsival, de az indítókulcsot a panaszosnak átadhatja, ő továbbvezethet. A rendőri jelentés szerint a járművezető arra a kérdésre, hogy a gépkocsi kinek a tulajdona, úgy válaszolt, hogy közben a panaszosra nézett és mondta, hogy a barátjától kapta kölcsön. Ezt követően igazoltatták a panaszost is, majd közölték vele is a szabálysértés elkövetésének tényét és a helyszíni bírságot szankcióként. A panaszos közölte, hogy van vezetői engedélye, de nem tudott a járművezető ugyanilyen hiányosságáról. Az ellenőrzést követően megállapította a rendőr – egyebek mellett –, hogy a gépkocsi egy harmadik személy, és nem a panaszos tulajdonát képezi, majd elmondta, hogy a járművezetővel és a tulajdonossal szemben szabálysértési feljelentést tesz. A BRFK eljáró kerületi rendőrkapitánysága Rendészeti Osztály Járőr Alosztály vezetőjének parancsnoki kivizsgálásról szóló jelentése továbbá azt tartalmazza, hogy arra a rendőri kérésére, hogy kinek a tulajdonában áll a jármű, a járművezető a panaszosra tekintett, majd még mindig őt nézve azt felelte, hogy a barátjé. Emiatt a járőr önhibáján kívül abba a téves feltevésbe került, hogy a jármű tulajdonosa a panaszos, aki úgy adta át a járművet vezetésre, hogy tudatában volt annak, a járművezető nem rendelkezik vezetői engedéllyel. Ezt követően igazoltatták a panaszost az Rtv. 29. §-a alapján, illetve jelezték a panaszos felé, hogy az említettek miatt őt helyszíni bírsággal sújtják. A panaszos ezt követően elmondta, rendelkezik vezetői engedéllyel, de arról nem volt tudomása, hogy a járművezetőnek nincs, és jelezte, hogy nem ő a jármű tulajdonosa. Az ellenőrzést követően állapították meg, hogy a jármű nem a panaszos tulajdonában van, így vele szemben intézkedési kötelezettsége nincs. A járőr az igazoltatáson kívül más intézkedést nem foganatosított, „a rendőri közlésekből [a panaszosnak] egyértelművé kellett volna válnia, hogy vele szemben a járőr nem fog intézkedést kezdeményezni”.

Az igazoltatás szabályait az Rtv. 29. §-a tartalmazza. A törvényhely (1) bekezdésének a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme

érdekében kell megállapítani. Az Rtv. 29. §-ának (2) bekezdése szerint az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. Ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják, az igazoltatás során rögzíteni kell az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, az igazoltatás helyét, idejét és okát, valamint - az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott felkérés teljesítése esetén - az igazoltatott személy lakóhelyét, tartózkodási helyét.

Az Rtv. 32. §-a rendelkezik továbbá a felvilágosítás kérésről: a rendőr a feladatának ellátása során bárkihez kérdést intézhet, felvilágosítást kérhet, ha alaposan feltehető, hogy a megkérdezett olyan közlést tehet, amely a rendőri feladatok teljesítéséhez szükséges. A felvilágosítás kérésének idejére a kérdezett személy feltartóztatható. Akitől a rendőr felvilágosítást kér – ha jogszabály másként nem rendelkezik – az általa ismert tényekkel, adatokkal kapcsolatos válaszadást nem tagadhatja meg. A Testület felhívja a figyelmet továbbá az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdésében fogalt állampolgári kötelezettségekre, miszerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni.

Jelen esetben a rendőrök a jogszerű intézkedésük során szabálysértés elkövetését észlelték, és a tényállás tisztázása érdekében kérdezték meg a vezetőt, hogy van-e a jelenlevők közül valakinek érvényes vezetői engedélye, illetve azt, hogy ki a gépjármű tulajdonosa. A KRESZ fentebb idézett 4. §-a szerint ugyanis az üzembentartó a jármű vezetését nem engedheti meg, illetőleg a vezető nem engedheti át olyan személynek, aki a felsorolt személyi feltételeknek nem felel meg. A Testület elfogadja azt a rendőrségi álláspontot, miszerint a járművezető és a panaszos magatartása miatt (azaz, hogy amikor a vezető elmondta, hogy a panaszosnak van vezetői engedélye, és utána is, amikor kérdésre elmondta, hogy a barátjaé a gépkocsi, akkor végig a panaszosra nézett) a rendőr tévedésben volt azt illetően, hogy ki a jármű tulajdonosa (üzembentartója).

A Testület megítélése szerint az észlelt szabálysértés körülményeinek tisztázása érdekében, közrendvédelmi okból indokoltan és jogszerűen történt a panaszos igazoltatása, amellyel nem sérült a személyes adatok védelméhez való joga. A Testület megítélése szerint továbbá a felvilágosítás-kérés jogszerűen és indokoltan történt, amivel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga sem.

c) Abban a tekintetben pedig, hogy a panaszosnak a rendőr – miután abban a téves feltevésben volt, hogy ő a gépjármű tulajdonosa – elmondta az elkövetett és észlelt szabálysértés következményeit, a Testület az alábbi megállapítást teszi.

Az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

Miután a nyilvántartási rendszerekből tisztázták, hogy egy harmadik személy a tulajdonos, az intézkedő r. őrmester azt közölte, hogy a szabálysértési feljelentést vele és a járművezetővel szemben teszi meg. Ezt támasztja alá az is, hogy további intézkedés a panaszossal szemben nem történt. **A panasz ezen része tekintetében a Testület megállapítja, hogy a lehetséges jogkövetkezmény közlésével – miután a tévedést részben a panaszos maga idézte elő – nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

A panasz azon része tekintetében, hogy elhangzott-e, hogy majd, ha idézik, elmagyarázzák neki, „hogyan is van ez”, az ellentmondó bizonyítékok miatt a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni. **A bizonyítékok feloldhatatlan ellentéte miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.**

3) A panaszbeadvány szerint az intézkedő rendőrök azt mondták, hogy „baráti viszonyt ápolnak” a Közrendvédelmi Osztály vezetőjével, ami a panaszos törvényes képviselője szerint hatalomfitogtatásnak minősül.

A rendőrségi dokumentumok ezzel szemben egyöntetűen azt tartalmazzák, hogy a panaszos telefonált, az édesapjával beszélt akkor is, amikor a rendőrök közölték vele, hogy az intézkedés véget ért. Visszaültek a szolgálati gépkocsiba, hogy a tett rendőri intézkedésről jelentést tegyenek az ügyeletnek, azt követően a panaszos – aki még ekkor is telefonált – hozzájuk lépett, és közölte, hogy édesapja „személyes jó barátja a ... kerületi Közrendvédelmi Osztály vezetőjének”, a rendőrök „az intézkedés miatt még rosszul járhatnak”. Erre válaszul a c. r. törzssörmester közölte, hogy ők is ismerik az osztályvezetőt, mivel a szolgálati előjárójuk.

A Testület a panasz ezen része tekintetében utal az alábbiakra. Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni. Az Rtv. 12. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a rendőr a feladata teljesítése során köteles végrehajtani a szolgálati előjáró utasításait. Meg kell tagadnia az utasítás végrehajtását, ha azzal bűncselekményt követne el. A rendőrt terhelő intézkedési kötelezettséget az Állásfoglalás III. rész 1) a) pontjában részletezett Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése tartalmazza. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése szerint pedig a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.

Az utóbbi, azaz a részrehajlás nélküliség azt jelenti, hogy a rendőri intézkedés során a rendőr az érintett személyére tekintet nélkül bárkivel szemben köteles eljárni. A rendőri intézkedés során nemre, fajra, vallásra, politikai nézetre tekintettel különbséget tenni nem szabad, illetve ez a minőség a rendőri intézkedés megtételének vagy elmulasztásának alapja nem lehet.

Jelen ügyben a bizonyítékok feloldhatatlan ellentéte miatt a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy melyik fél részéről és milyen formában hangzott el a Közrendvédelmi Osztály vezetőjére utalás. **Ebben a tekintetben a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.**

A Testület ugyanakkor – a rendelkezésére álló információk alapján – nem talált olyan körülményt, ami alapján a pártatlan eljárási módra lehetne következtetni, vagy ami alapján a panaszos hátrányos megkülönböztetésben részesült volna. A részrehajlásmentes ügyintézés követelménye vonatkozásában alapjogi sérelem nem történt.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a konkrét ügyben a rendőröknek intézkedési kötelezettségük keletkezett, ami nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát. A rendőrök az észlelt szabálysértés tényállásának alapos tisztázása érdekében jogszerűen és indokoltan vonták igazoltatás alá a panaszost, illetve kértek tőle felvilágosítást, ami

által nem sérült a személyes adatok védelméhez, illetve a tisztességes eljáráshoz való joga. A panaszos felé a lehetséges jogkövetkezmény közlése – miután a tévedést részben a panaszos maga idézte elő – nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát, azonban annak módja tekintetében – az ellentmondó bizonyítékok miatt – ugyanezen alapjogának sérelme nem volt megállapítható. Szintén a bizonyítékok feloldhatatlan ellentéte miatt a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy történt-e hatalmi fölényre utalás, így az említett alapjog sérelme nem volt megállapítható. Ugyanakkor hangsúlyozza a Testület, hogy nem talált olyan körülményt, ami alapján a pártatlan eljárási módra lehetne következtetni, vagy ami alapján a panaszos hátrányos megkülönböztetésben részesült volna, ezért a részrehajlásmentes ügyintézés követelménye vonatkozásában alapjogi sérelem nem történt.

A fentiek miatt a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogantató szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. július 27.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag helyett
Dr. Lukács Tamás elnök

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET